

List Apostolski Motu Proprio Benedykta XVI

Aż do naszych dni Papieże stale troszczyli się o to, aby Kościół zapewnił Bożemu Majestatowi godny kult, "na cześć i chwałę Jego imienia" oraz "na pożytek całego Kościoła Świętego".

Od niepamiętnych czasów, jak też na przyszłość, należy zachować zasadę, zgodnie z którą "każdy Kościół partykularny winien się zgadzać z Kościołem powszechnym nie tylko w dziedzinie nauki wiary i znaków sakramentalnych, lecz także w odniesieniu do powszechnie przyjętych zwyczajów sięgających apostolskiej i nieprzerwanej tradycji. Zwyczaje te winny być zachowywane nie tylko dla uniknięcia błędów, lecz także w celu przekazywania nienaruszonej wiary, ponieważ norma modlitwy Kościoła odpowiada normie jego wiary" [1].

Wśród Papieży, którzy wykazali się taką należną troską wyróżnia się imię św. Grzegorza Wielkiego, który zabiegał o to, aby nowym narodom Europy przekazana została zarówno wiara katolicka, jak i skarby kultu i kultury, zgromadzone przez rzymian we wcześniejszych stuleciach. Nakazał on, aby została zdefiniowana i zachowana forma świętej Liturgii, dotyczącej tak Ofiary Mszy, jak i Służby Bożej, w sposób, w jaki sprawowano ją w Rzymie. Z najwyższą troską, dzięki wsparciu mnichów i mniszek, którzy działając zgodnie z regułą św. Benedykta, a więc wraz z głoszeniem Ewangelii, ukazywali swym życiem zbawienną maksymę Reguły: "Nic nie może być ważniejsze od Służby Bożej" (rozdz. 43). W ten sposób święta Liturgia, sprawowana zgodnie z rzymskim rytym wzbogaciła nie tylko wiarę i pobożność, ale również kulturę licznych narodów. Wiadomo bowiem, że łacińska liturgia Kościoła w jej rozmaitych formach, w każdym wieku ery chrześcijańskiej pobudziła w życiu duchowym licznych Świętych i umocniła wiele ludów w cnocie uwielbienia Boga oraz zapłodniła ich pobożność.

Wielu Rzymskich Papieży w ciągu wieków wykazało szczególną troskę o to, aby święta Liturgia spełniała w sposób skuteczniejszy to zadanie: wyróżnia się spośród nich św. Pius V, który wspierając się na wielkiej pasterskiej gorliwości, po wezwaniu ze strony Soboru Trydenckiego odnowił cały kult Kościoła, zadbał o wydanie ksiąg liturgicznych, poprawionych i "odnowionych zgodnie z zaleceniem Ojców" i oddał je do użytku Kościołowi łacińskiemu.

Wśród ksiąg liturgicznych Rytu rzymskiego wyróżnia się Mszał Rzymski, który rozwinął się w Rzymie i z upływem wieków powoli nabierał kształtów, które mają wiele podobieństwa z tą formą, która obowiązywała w najnowszych czasach.

"Ten sam cel przyświecał w ciągu następnych wieków Biskupom Rzymu, którzy troszczyli się o odnowę lub dokładnie ustalali kształt obrzędów i ksiąg liturgicznych, a później, od początku naszego stulecia, podejmowali zadanie bardziej generalnej reformy" [2]. Tak postąpili nasi Poprzednicy Klemens VIII, Urban VIII, św. Pius X [3], Benedykt XV, Pius XII i bł. Jan XXIII.

W czasach nam bliższych Sobór Watykański II wyraził pragnienie, aby należny szacunek dla kultu Bożego został raz jeszcze odnowiony i przystosowany do potrzeb naszych czasów. Powodowany tym pragnieniem nasz Poprzednik Paweł VI w 1970 roku przyjął dla Kościoła łacińskiego księgi liturgiczne, zreformowane i częściowo odnowione. Przetłumaczone na różne języki świata zostały one życzliwie przyjęte przez Biskupów, kapłanów i wiernych. Jan

Paweł II dokonał rewizji trzeciej oficjalnej edycji Mszału Rzymskiego. W ten sposób postępowali Rzymscy Papieże, aby "ta, rzecz można, liturgiczna budowla... na nowo ukazała się w splendorze swojej godności i harmonii" [4].

Jednakże w niektórych regionach niemała liczba wiernych przywiązała się i nie przestaje się przywiązywać z wielką miłością do poprzednich form liturgicznych, którymi w tak głęboki sposób przesiąkły ich kultura i duch, iż Papież Jan Paweł II, powodowany troską pasterską o tych wiernych w roku 1988 na mocy specjalnego indultu "Quattuor abhinc annos", wydanego przez Kongregację Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, udzielił możliwości korzystania z Mszału Rzymskiego, wydanego przez bł. Jana XXIII w 1962 roku; w roku 1988 zaś ponownie Jan Paweł II w Liście Apostolskim "Ecclesia Dei", ogłoszonym w formie Motu proprio, wezwał Biskupów do szerokiego i hojnego korzystania z tej możliwości na rzecz wszystkich wiernych, którzy o to poproszą.

Na skutek usilnych próśb tych wiernych, długo rozważanych już przez naszego Poprzednika Jana Pawła II, i po wysłuchaniu przez nas samych Ojców Kardynałów podczas Konsystorza, który odbył się 22 marca 2006 roku, po głębokim namyśle nad każdym aspektem tej kwestii, po wezwaniu Ducha Świętego i licząc na Bożą pomoc, w niniejszym Liście Apostolskim postanawiamy, co następuje:

Art. 1. Mszał Rzymski, promulgowany przez Pawła VI, jest zwyczajnym wyrazem "lex orandi" ("prawa modlitwy") Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego. Jednakże Mszał Rzymski, promulgowany przez św. Piusa V i ponownie wydany przez bł. Jana XXIII winien być uważany za nadzwyczajny wyraz tego samego "lex orandi" i musi być otaczany należnym szacunkiem ze względu na swój czcigodny i prastary zwyczaj. Oba te wyrazy "lex orandi" Kościoła żadną miarą nie doprowadzą do podziału w "lex credendi" ("prawie wiary") Kościoła: są bowiem dwoma praktykami jedynego rytu rzymskiego.

Dlatego dopuszczalne jest sprawowanie Ofiary Mszy według oficjalnego wydania Mszału Rzymskiego, promulgowanego przez bł. Jana XXIII w 1962 roku i nigdy nie zniesionego, jako nadzwyczajnej formy Liturgii Kościoła. Warunki korzystania z tego Mszału, ustalone w dokumentach wcześniejszych niż "Quattuor abhinc annos" i "Ecclesia Dei", zostają zamienione jak następuje:

Art. 2. W Mszy sprawowanej bez ludu każdy kapłan katolicki obrządku łacińskiego, tak diecezjalny, jak i zakonny, może korzystać z Mszału Rzymskiego, wydanego przez błogosławionego Papieża Jana XXIII w 1962 roku lub z Mszału Rzymskiego, promulgowanego przez Papieża Pawła VI w 1970 roku, a to jakiegokolwiek dnia, wyjąwszy Triduum Święte. Do takiej celebry według jednego lub drugiego Mszału kapłan nie potrzebuje żadnego zezwolenia ani Stolicy Apostolskiej, ani swego Ordynariusza.

Art. 3. Wspólnoty instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostolskiego na prawie zarówno papieskim, jak i diecezjalnym, które w celebracji klasztornej bądź "wspólnotowej" we własnym oratorium celebrować Mszę św. według wydania Mszału Rzymskiego, promulgowanego w 1962 roku, mogą to uczynić. Jeżeli pojedyncza wspólnota bądź cały instytut czy stowarzyszenie chcą takich celebracji często lub zazwyczaj czy stale, muszą o tym zadecydować wyżsi przełożeni zgodnie z prawem oraz zgodnie z prawami i partykularnymi statutami.

Art. 4. Na celebracje Mszy św., o których mowa wyżej w art. 2, mogą zostać dopuszczeni - z

zachowaniem przepisów prawa - którzy poproszą o to z własnej nieprzymuszonej woli.

Art. 5. § 1. W parafiach, w których istnieje stała grupa wiernych, przywiązanych do wcześniejszej tradycji liturgicznej, proboszcz powinien chętnie przystać na ich prośby o celebrowanie Mszy św. według rytu Mszału Rzymskiego wydanego w 1962 roku. Niech zadba o to, by dobro tych wiernych harmonizowało ze zwykłym duszpasterstwem parafii, pod kierunkiem Biskupa zgodnie z kanonem 392, unikając niezgody i sprzyjając jedności całego Kościoła.

§ 2. Celebrowanie według Mszału bł. Jana XXIII może mieć miejsce w dni powszednie; także w niedziele i święta można odprawić jedną celebrowanie tego rodzaju.

§ 3. Wiernym i kapłanom, którzy o to poproszą, proboszcz niech zezwoli na celebrowanie w tej formie także w sytuacjach szczególnych, jak małżeństwo, pochówek czy celebrowanie okazjonalne, na przykład pielgrzymki.

§ 4. Kapłani, którzy posługują się Mszałem bł. Jana XXIII muszą być zdolni i nie mogą mieć prawnej przeszkody.

§ 5. W kościołach nie parafialnych ani klasztornych do rektora kościoła należy wydanie zezwolenia, o którym wyżej.

Art. 6. W czasie Mszy sprawowanych z ludem według Mszału bł. Jana XXIII, czytania mogą być głoszone w rodzimym języku, wykorzystując edycje uznane przez Stolicę Apostolską.

Art. 7. Jeśli grupa wiernych, o których mowa w art. 5 § 1 nie otrzymała od proboszcza zadowolającej odpowiedzi na swoje prośby, niech o tym powiadomi Biskupa diecezjalnego. Biskup jest gorąco proszony, by zadośćuczynił ich pragnieniu. Jeżeli nie może on załatwić takiej celebrowanie, powiadomiona być o tym musi Papieska Komisja "Ecclesia Dei".

Art. 8. Biskup, który pragnie odpowiedzieć na tego rodzaju prośby wiernych świeckich, ale z różnych powodów nie może tego uczynić, może przedstawić tę sprawę komisji "Ecclesia Dei", prosząc o radę i pomoc.

Art. 9 § 1. Proboszcz, po uważnym rozważeniu, może też wydać zgodę na posłużenie się starszym rytuałem w sprawowaniu sakramentów Chrztu, Małżeństwa, Pokuty i Namaszczenia chorych, jeśli dyktuje to dobro dusz.

§ 2. Ordynariusz otrzymuje możliwość celebrowanie sakramentu Bierzmowania posługując się poprzednim dawnym Pontificale Romano, jeśli dyktuje to dobro dusz.

§ 3. Duchownym ustanowionym "in sacris" wolno korzystać z Breviarza Rzymskiego, promulgowanego przez bł. Jana XXIII w 1962 roku.

Art. 10. Ordynariusz miejsca, jeśli uzna za stosowne, może erygować parafię personalną zgodnie z kanonem 518 dla celebrowanie według formy rytu rzymskiego, bądź mianować kapelana, przestrzegając przepisów prawa.

Art. 11. Papieska Komisja "Ecclesia Dei", powołana przez Jana Pawła II w roku 1988 [5], nie przestaje pełnić swego zadania.

Komisja ta będzie mieć taką formę, zadania i przepisy, jakie zechce przyznać jej Rzymski Papież.

Art. 12. Ta sama Komisja, obok kompetencji, jakie już posiada, sprawować będzie władzę Stolicy Apostolskiej, czuwając nad przestrzeganiem i wprowadzaniem w życie tych rozporządzeń.

Nakazujemy, aby wszystko to, co przez Nas zostało postanowione w tym Liście Apostolskim wydanym w formie Motu proprio, uznane zostało za "postanowione i zarządzane" i było przestrzegane od dnia 14 września bieżącego roku, uroczystość Podniesienia Krzyża Świętego, mimo tego wszystkiego, co mogłoby być temu przeciwne.

Dany w Rzymie, u Świętego Piotra, dnia 7 lipca 2007, w trzecim roku naszego Pontyfikatu.

Benedykt XVI

Przypisy:

[1] Ordinamento generale del Messale Romano, 3a ed., 2002, n. 397.

[2] Jan Paweł II, Lett. ap. Vicesimus quintus annus, 4 dicembre 1988, 3: AAS 81 (1989), 899.

[3] Ibid.

[4] S. Pius X, Lett. ap. Motu proprio data, Abhinc duos annos, 23 ottobre 1913: AAS 5 (1913), 449-450; cfr Jan Paweł II, lett. ap. Vicesimus quintus annus, n. 3: AAS 81 (1989), 899.

[5] Cfr Jan Paweł II, Lett. ap. Motu proprio data Ecclesia Dei, 2 luglio 1988, 6: AAS 80 (1988), 1498.